

PROF. DR. ION PACHIA TATOMIRESCU
ARGUMENTE „INTERNE“ – «TE DEUM LAUDAMUS» –
INTERNAL ARGUMENTS

Coperta: Floriana Pachia și Liviu Curtuzan

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

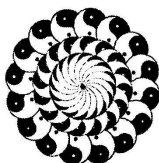
**Prof. dr. ION PACHIA
TATOMIRESCU**

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

ARGUMENTE „INTERNE“
– «TE DEUM LAUDAMUS...» –
INTERNAL ARGUMENTS

EDITURA AETHICUS
TIMIȘOARA
2009

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

PACHIA-TATOMIRESCU, ION

Argumente „interne“ privind paternitatea nicetian-remesiană și autohtonismul pelasgo (valaho)-dacic al imnului Creștinătății, «Te, Deum, laudamus...»
“Internal” Arguments Concerning the Niceta-Remesian Paternity and the Pelasgo-/Wallachian-Dacian Autochthonism of the All-Christendom Hymn, «Te, Deum, Laudamus...» / Ion Pachia-Tatomirescu; trad. în lb. engl.: Gabriela Pachia; trad. din lb. lat.: Ion D. Pachia – Timișoara: Aethicus, 2009

Bibliogr.

ISBN 978-606-8125-00-8

I. Pachia, Gabriela (trad.)

II. Pachia, Ion D. (trad.)

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Niceta REMESIANU

Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...

(imn din orizontul anului 370 d. H.)

Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm,
pe Tine, Doamne, Te mărturisim,
Pe Tine, Etern-Părinte, tot pământul Te cinsteşte,
Ţie, toţi îngerii, Ţie cerurile şi toate puterile,
Ţie, heruvimii, serafimii, ne-ncetat glăsuind:
Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul,
Dumnezeul celestelor armii...!

Pline sunt cerurile şi pământul de-nălţarea gloriei Tale,
Doar pe Tine Te laudă coruri de-apostoli,
Droaia de vrednici prooroci,
Armatele-albind ale martirilor...!

Doar pe Tine Te mărturiseşte Biserica pe-ntregul pământ,
Tată, infinit-maiestuos întreg cosmic,
Fiul, Unu-Născutu-n-Adevărată-Cinstire,
Duhul Sfânt, mereu apărător-mângâietorul...!
Tu, Hristoase,-mpărat slavei,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Tu, veșnicit Tată, ești Fiu,
Tu, Întrupatul-în-Om într-o mântuirea-i,
n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei,
Tu, Biruitorul-din-Sulița-Morții,
deschis-ai credincioșilor poarta-mpărăției cerurilor;

Tu, dumnezeiască mână-dreaptă-ntru-slava Tatălui,
Mare-Judecător veni-vei, după cum credem:
Așadar, Te rugăm să vii-n ajutor fidelilor Tăi,
răscumpărați cu neprețuitul Tău sânge –
Eternă glorie dăruiește-le cum sfinților Tăi...!

Poporul Tău, Doamne,-l mântuiește, binecuvântează
moștenirea Ta,

Diriguieste-l, înalță-l etern !
Zilnic, Te slăvim,
Lăudăm Numele-Ți în vecii-vecilor...!

Învrednicește-ne, Doamne, în ziua aceasta,
fără păcat să ne păzim,
Miluiește-ne, Doamne, miluiește-ne,
Fie, Doamne, al Tău har peste noi,
după cum nădăjduit-am în Tine –
În Tine, Doamne, sperat-am,
spre-a nu mă tulbura în veac...! *

(Traducere din latină în valahă: prof. dr. Ion D. PACHIA)

* Acest imn al întregii Creștinătăți a fost zămislit de sfântul valah, Niceta Remesianu, din Dacia orizontului anului 370 d. H., când a fost înălțat în scaunul episcopal de la Remesiana / Romoesiana (< **Roma-** + **-Moesia-** + suf. **-ana**), pe malul drept al Dunării, în Dacia Sud-Dunăreană (episcopia sa cuprindea atât Dacia Aureliană cât și provinciile Oltenia și Banat din Dacia Nord-Dunăreană). Versiunea de mai sus, datorată d-lui prof. dr. Ion D. Pachia, a fost publicată mai întâi în revista timișoreană *Caietele Dacoromâniei*, anul II, nr. 3 / 22 martie – 21 iunie 1997, p. 1 sq., la rubrica **Lira din Cogaion**.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Niceta REMESIANU

Te, Deum, laudamus...

(370 A. D.)

Te, Deum, laudamus, Te, Dominum, confitemur,
Te aeternum Patrem omnis terra veneratur,
Tibi omnes angeli, Tibi caeli et universae potestates,
Tibi cherubin et seraphin incessabili voce proclamant:
Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus sabaoth...!

Pleni sunt caeli et terra maiestatis gloriae Tuae;
Te gloriosus apostolorum chorus,
Te prophetarum laudabilis numerus,
Te martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sancta confitemur ecclesia,
Patrem immensae maiestatis,
Venerandum Tuum verum unigentium Filium,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments
Sanctum quoque paraclitum Spiritum...!

Tu rex gloriae Christe,
Tu Patris sempiternus es Filius,
Tu ad liberandum suscepturus hominem
non horruisti virginis uterum,
Tu devicto mortis aculeo aperuisti
credentibus regna caelorum;

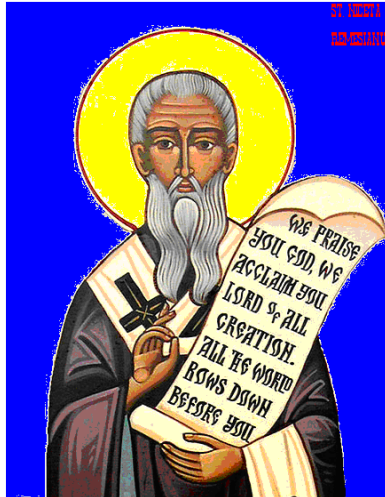
Tu ad dexteram Dei sedes in gloria Patris,
Iudex crederis esse venturus;
Te ergo quaesumus Tuis famulis subveni
quos pretioso sanguine redemisti;
Aeterna cum sanctis Tuis gloria munerari...!

Salvum populum Tuum Domine
et benedic hereditati Tuae
Et rege eos et extolle illos usque in aeternum!
Per singulos dies benedicimus Te
Et laudamus nomen Tuum in saeculum et in saeculum!

Dignare Domine die isto sine peccato nos custodire,
Miserere nostri Domine, miserere nostri!
Fiat misericordia Tua, Domine, super nos quem
ad modum speravimus in Te,
In Te, Domine, speravi non confundar in aeternum...! *

* Cf. Ion Pachia Tatomirescu, *Argumente „interne“ privind paternitatea nicetian-remesiană și autohtonismul pelasgo-dacic / valahic al înnului întregii Creștinătăți*, «Te, Deum, laudamus...». Pentru fidelitatea reproducerii textului latinesc, a se vedea, îndeosebi, Nestor Vornicescu: *Scieri patristice în Biserica Ortodoxă Română până în sec. XVII*, izvoare, traduceri, circulație, teză de doctorat, Craiova, 1983, p. 80 (extras din revista **Mitropolia Olteniei**, nr. 1 – 2, 3 – 4, și 5 – 6, XXXV, 1983).

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Niceta REMESIANU

We Praise Thee, O God...

(In the horizon of the year 370 A. D.)

We praise Thee, O God, we acknowledge Thee
to be the Lord,
Everlasting Father, all the earth doth worship Thee,
To Thee all Angels cry aloud,
the Heavens and all the Powers therein,
To Thee Cherubim and Seraphim ceaselessly do cry:
Holy, Holy, Holy: Lord God of Sabaoth...!

Heaven and earth are full of the Majesty of Thy glory,
The lofty company of the Apostles praise Thee,
The goodly fellowship of the Prophets praise Thee,
The white-robed army of Martyrs praise Thee...!

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

The holy Church throughout all
 the world doth acknowledge Thee,
The Father, Infinitely-Majestic Cosmic Whole,
Thy true and wholesome Son, worshipped by the Being,
Also the Holy Spirit, the Protector and the Comforter...!

Thou art the King of Glory, O Christ,
Thou art the everlasting Son of the Father,
When Thou tookest the human shape to redeem us,
 Thou didst not cry in fear in the Virgin's womb,
When Thou were the victor in the stake of death,
 Thou didst open the Gate of the Skies' Kingdom
 to all believers...!

Thou sittest at the right hand of God
 in the glory of the Father,
We believe that Thou shalt come to be our Judge:
We therefore pray Thee, help Thy faithful followers,
 whom Thou hast redeemed with Thy precious blood –
Make them to be numbered with Thy Saints
 in glory everlasting...!

O Lord, redeem Thy people and bless Thine heritage,
Lead them and lift them up into eternity !
Day by day, we magnify Thee,
And we worship Thy Name to the end of times...!

O Lord, bestow on us the worthiness
 to keep us this day without sin,
Have mercy upon us, O Lord, have mercy upon us,
O Lord, let Thy grace lighten upon us,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

as our trust is in Thee –
O Lord, in Thee have I trusted,
let me never be disturbed for ever...!*

(English version by Gabriela PACHIA)

* This hymn of the whole Christianity was created by the Wallachian-Dacian saint, Niceta Remesianu / Niceta of Remesiana, in the horizon of the year 370 A. D., when he ascended to the episcopate at Remesiana / Romoesiana (< **Roma-** + **-Moesia-** + suf. **-ana**), in the South-Danubian Dacia (his bishopric included both Aurelian Dacia and the provinces of Oltenia and Banat from the North-Danubian Dacia). The above version, translated from the Latin into the Wallachian, due to prof. Ion D. Pachia, Doctor of Philology, was first published in the review *Caetele Dacoromâniei / Dacoromania's Notebook* in Timișoara, Year II, No. 3 / March, 22 – June, 21, 1997, p. 1 sq., in the section *The Lyre of Cogaion*.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

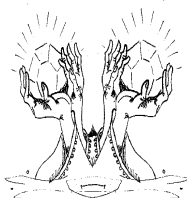

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

PROF. DR. ION PACHIA- TATOMIRESCU

ARGUMENTE „INTERNE“
PRIVIND
PATERNITATEA NICETIAN-
REMESIANĂ ȘI
AUTOHTONISMUL PÉLASGO
(VALAHO)-DACIC
AL IMNULUI ÎNTREGII
CREȘTINĂȚĂȚI,
«TE, DEUM, LAUDAMUS...»

Prof. dr. Ion Pachie-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Primul mare poet creștin pelasg (valah), **Niceta Remesianu**, sau (după cum îl pomenesc alte documente ale vremii, făcându-se o mai clară trimitere la strategica sa eparhie dunăreană) **Niceta de Remesiana / Romoesiana**, rostuiind atât poezia cât și filo-sofia creștină / patristică, în sacra limbă valahă a secolului al IV-lea, s-a născut pe la anul 340 (cf. CSb, 93 sqq.; VSP, 71), în Dacia, desigur, în înflori-toarea localitate **Romoesiana** (adică „Roma Moesiei“, azi, Bela Palanka), lângă **Naissia / Naissus** („dava industriei naiurilor“) / **Nish** (în antichitate, în vremea marelui rege al Daciei Mari, Burebista, impor-tantă davă-oraș a Dacilor sud-dunăreni, apoi, după cucerirea ținuturilor de la Dunărea de Jos de către armatele Romei, importantă bază militară din care Imperiul Roman ataca Dacia Nord-Dunăreană – a lui Decebal –, dar și important centru comercial pe-atunci, ca Romoesiana; și azi, un oraș încărcat de istorie antică din Serbia, **Niș**), mai exact spus, în provincia imperial-romană Dacia Ripensis (ori Dacia Aureliană, numită pe alte segmente temporale și **Moesia Superior**), ceea ce este confirmat și de

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Paulinus Nolanus (353 – 431), în **Carmen XVII, De reditu Nicetae sive Dacia** (Poema a XVII-a, **Despre întoar-cerea lui Niceta sau despre Dacia**): «ibis et Scupos Patriae propinquos / Dardanus hospes»; «vei merge și la Scupi, în vecinătatea Patriei tale, / oaspete Dar-daniei» (PNC, 81 / Fontes, II, 176).

Studiile sale teologice, de cea mai mare strălucire în veac («atque doctissimo Nicetae» – Paulinus din Nola), și le-a desăvârșit în Dacia Dunăreano-Pontică, poate la Tropaeum Traiani, ori la Tomis și la Constantina / Constantinopol, aflându-se sub pece-tea vremii de „ofensivă“ a Creștinismului și de „de-fensivă“ a Zalmoxianismului.

Tânărul Niceta Remesianu, chiar dacă fu crescut de părinții săi în spiritul Zalmoxianismului, nu putea rămâne neîntrâurit de faptul că, în orașul vecin, Naissus, văzuse lumina zilei împăratul Constantin cel Mare (la 27 februarie 272) ce, în anul 313, cu două decenii și ceva înaintea nașterii poetului-episcop la Romoesiana / Remesiana, prin **Edictul de la Mediolanum** (> **Milano**), legiferase Creștinismul în între-gul Imperiu Roman. În contextul religios-politic im-perial-romanesc din orizontul anului 355 d. H. și al „avantajelor de clasă clericală“, firesc era ca tânărul Niceta Remesianu să opteze veridic pentru Creștinism / Ortodoxism în originalul chip al „Creștinismului Cosmic“ (ca să apelăm la o strălucită metaforă a lui Mircea Eliade, prin care desemna coordonatele originale ale aproape bimilenarului Zalmoxianism împrumutate / transferate

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Creștinismului Valah din Dacia), la care aderaseră mulți conaționali romoesi-eni, naissieni ș. a.

În anul 370 – când îl menționează episcopul Germanus într-o scrisoare către episcopii daci din Sigynia (Dacia Dalmației / Illyricum) – era deja în scaunul episcopal, pe pământul nașterii, în „țara sa de râuri / munți“, la Remesiana (azi, Bela Palanka, în Serbia – cf. CPatr, 235 / VPS, 71), sau – după cum mai scriu cronicile acelor vremuri – **Romansiana, Romantiana, Romoesiana (Romoesiana < Roma- + -Moesia- + suf. -ana; „Roma Moesiei“; „de neamul Romoesienilor, Romoșenilor“** – cf. IPnp, 99).

Țineau – „strategic“ – de eparhia lui Niceta Remesianu atât teritoriile din Dacia Sud-Dunăreană, dintre Serdica (azi, Sofia / Bulgaria) și Singidunum (azi, Belgrad / Iugoslavia), cât și ținuturi din Dacia Nord-Dunăreană («Ibis Arctos procul usque Dacos...» / «vei merge departe până la Dacii de la miază-noapte»), din aria provinciilor („țărilor“) „de râuri“ / „munți“: Oltenia, Banat, Ardeal (nordul și nord-estul Daciei – erau încă sub „controlul“ preoților Zalmoxianismului în „războinicire multiseclară“ cu Dacia Creștinismului, „războinicire“ trecută de cei interesați, din nefericire, „sub tăcere“ – cf. CAm, 356; DIS, 520; VSP, 72). Pr. prof. dr. Ioan G. Coman, cercetând (în anul 1948) **aria misionară a Sfântului Niceta Remesianu**, conclusea veridic: «Nu e de mirare dacă aria misionară a Sfântului Niceta de Remesiana s-a putut întinde, pe căile ostașilor și ale misionarilor anteriori, chiar pe malul stâng al Dună-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

rii... Indicațiile lui Paulin de Nola, coroborate cu celelalte documente literare și arheologice... îndreptățesc însă, în bună măsură, ipoteza activității episco-pului dac și în Nordul Dunării.» («*Arta misionară*» a *Sfântului Niceta de Remesiana*, în buletinul oficial al Patriarhiei Române din București, *Biserica Orto-doxă Română*, LXVI, 1948, 5 – 8, p. 356 / *apud* VSP, 72).

Acest spațiu mirific al Daciei Creștine, în care se exercita Niceta Remesianu ca „atlet al lui Iisus Hristos“, îndeosebi, bogatul ținut nord-dunărean, a fost evocat de Paulin de Nola în poemul dedicat prietenului său pelasgo (>valaho)-dac, *Despre întoarcerea lui Niceta sau despre Dacia*. Niceta Remesianu îi descriesese eparhia în anul 397 / 398, cu ocazia călătoriei în Italica Peninsulă. Este vorba despre acea Dacie Nord-Dunăreană, «unde Boreas ... înțepenește fluviile cu ghețuri dese» (după Herodot, între fluvii, fiind și Marisia / Mureș – cf. *HIst*, I, 328); este vorba despre o Dacie Decebalu-Traiană cu „munți inaccesibili“, cu un Ardeal (< Arudeal < Arudela < Arutela) ce are prunduri bogate în grăunțe de aur, «aurul ales înainte cu mâna din pământ», dar metamorfozat acum, în vremea episcopului valah, Niceta Remesianu, în «aur cules cu mintea din cer»: «...quod humi manoque / ante quaerebat, modo mente caelo / conligit aurum.» (PNC, 82 / *Fontes*, I, 178; cf. ACW-Nola, 40 sqq.).

Se constată la Paulin din Nola nu numai urmele lecturilor din Ovidiu, exilatul în Dacia Sud-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Dunăreană, pe malul pontic, la Tomis, nu numai învățăturile / informațiile de la dascălul său cu paterne obârșii dacic-maramureșene, între acei vestiți «Daci Magni», Ausoniu (D. Magnus Ausonius, aprox. 310 – 395, care a mai avut încă un ilustru elev, dacul ce a devenit împăratul Grațian / Gratianus – cf. BLit, 734), ci și o cunoaștere a realităților „parcă pe viu“, „parcă de la fața locului“, din marea eparhie niceti-an-remesiană de pe ambele maluri ale Dunării de Jos, permițând ivirea ipotezei că nolanianul prieten-epis-cop și poet din vecinătatea sudică a Romei a dat curs invitației lui Niceta Remesianu de a vizita mirificele ținuturi ale Daciei care țineau de eparhia sa.

Dacia – în viziunea poetului-episcop Paulin de Nola – e un tărâm al „tragediei lui Decebal“, e un pământ al Zalmoxianismului ce, în ciuda biruitorului împărat Traian în fața regelui-erou al Daciei Nord-Dunărene (după mobilizarea marilor forțe armate ale Imperiului Roman la Dunăre și Carpați), nu a admis / îngăduit sclavia; «Grumazurile ce, mereu ne-nfrânte-n războaie, / au respins jugul sclaviei, / se pun acum cu bucurie» în slujba «adevăratului Stăpân», Iisus Hristos, „nou“ *Sol / Mesager Celest, nimbând Creștinismul Cosmic* (cf. ACW -Nola, 41).

Și Dacia – după cum viersuiește tot Paulin de Nola –, «odinioară pământ al sângelui, acum e (pământ) al vieții». Și «unde cândva era nărav de fiară, / acum înfloresc rânduielei îngerești; / omul drept tră-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

iește retras în peștera – / unde-a stat odinioară păgânul» („păgân“, aici, cu sensul de „zalmoxian“) / «mos ubi quondam fuerat ferarum, / nunc ibi ritus viget angelorum, / et latet iustus quibus ipse latro / vixit in antris» (*ibid.*).

Niceta Remesianu este și pentru Dacia Nord-Dunăreană **tată**, cuvânt sacru atât la Daci / Thraci (la Geți ș. a.) – după cum se știe din *Pilda lui Dromihete* –, cât și la urmașii Valahi ai acestora: «Tu străbați codrii meréi, culmi nesfârșite, / și cauți drumul; înfrânghi pădurea-n sterpie / a minții, prefăcând-o-n ogor roditor. // Toate ținuturile miazănoptit-dunărene-ți zic **tată**...» / «Te **patrem** dicit plaga tota Boreae...» (*ibid.*; cf. ACW-Nola, 40).

Niceta Remesianu a călătorit și în afara Daciei; două dintre călătoriile lui în Italica Peninsula, din anii 397 / 398 și 402 (cf. CPatr, 236 / IPnp, 98), având ca „țintă“ cetatea eternă a Romei, desigur, au fost marcate și de „halta“ de la Nola, din Campania, spre „a se închina la moaștele Sfântului Felix“ (CPatr, 236), dar, mai ales, spre a-și reîntâlni prietenul, episcopul Paulin de Nola (Paulinus Nolanus).

O scrisoare către papa Inocențiu I (409 – 415) s-ar constitui în „ultimul document“ privitor la Niceta Remesianu (ceea ce determină tradiția istoriografică să considere anul 416 drept „anul înălțării sale la Cer“).

Opera lui Niceta Remesianu – cât s-a păstrat / transmis prin vremuri – îl proiectează pe episcopul

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

valah alături de sfinții: Chiril al Ierusalimului, Ioan Gură de Aur, Ambrozie și Fericitul Augustin.

Filosofic-patristica operă a lui Niceta Remesianu, străbătută de soarele „Creștinismului Cosmic“, cuprinde și „sextalogia“ catehetică de profunde ecuri prin secolii (Cassiodor, Ghenadie de Marsilia ș. a.), *Competentibus ad baptismum instructionis libelli sex (Libelli instructionis) / Catehismul candidaților la botez în șase cărți* (cf. M, LII, 847 – 876; BN, 69; GN etc.):

1. «Despre felul în care trebuie să se comporte candidații doritori să ajungă la harul Botezului», din care s-au păstrat trei fragmente despre originea / rostul lucrării, despre «categoriile de oameni ce pot veni la Sfântul Botez»;

2. «Despre erorile păgânismului», din care au rămas două fragmente ce permit a se observa tâlcuirea unui sens al «actului duhovnicesc prin care cel ce vine la Botez se leapădă de diavol și de lucrurile lui», despre rostul / funcția Simbolului Credinței; se lămurește actul duhovnicesc al celui ce se îndreaptă spre Botez, se arată în ce se rostuieste *Simbolul de Credință* și în ce rezidă *Rugăciunea Domnească*;

3. «Despre Credință», lucrare păstrată aproape în întregul ei, structurată în două părți: *De ratione fidei / Despre rațiunea Credinței* și *De Spiritus Sancti potentia / Despre puterea Sfântului Duh*, expunând probleme trinitare, hristologice etc., unde este relevată «consubstanțialitatea Fiului cu Tatăl și Dumnezeirea Sfântului Duh» (cf. CPatr, 236 / CȘiC,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

233 sqq.), «plecând de la ființa Sfântului Duh» și arătând «atributele sale, pe care le exercită împreună cu celelalte două Persoane ale Sfintei Treimi», unde sunt dezbătute probleme «în legătură cu arienii și apolinariștii», «soluționate ortodox» (VSP, 73);

4. «Împotriva genethliologiei / horoscopului», care „nu s-a păstrat“;

5. «De Symbolo» / «Despre Simbolul Credinței», transmisă integral, reflectând cateheza cosmic-creștină dinspre cei cu *știința de a se face nemuritori*, «o ținută ortodoxă riguroasă», dunăreană, chiar dacă a fost pusă, când sub numele lui Niceta de Aquilea, când sub numele lui Origen, unde, aidoma întemeietorului Zalmoxianismului din orizontul anului 1600 î. H., consideră că «omul este format din două părți: din trup și din suflet; trupu-i într-adevăr muritor, însă sufletul este nemuritor; când se sfârșește omul din viață, sufletul nu moare, ci el merge înapoi, de unde și-a luat ființă» (apud IPnp, 104); ideile lui Niceta Remesianu vin din nemuritoarea dogmatică a Zalmoxianismului, «nu tind nicidecum spre o reformulare a viziunilor despre sensurile umanismului și despre destin», fiind așezate «cu deliberare în trupul recunoscutei tradiții» (IPnp, 104), tradiția Zalmoxianismului.

6. *Despre jertfirea Mielului Pascal / De Agni Paschalis victima* e o carte care s-a făcut „pierdută“, mai mult ca sigur din „cauza“ circumscrierii unui element prea „autohton“, zalmoxian, *jerta zidirii*. Este lucrarea unde, după cum lasă a se înțelege și

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Ghenadie de Marsilia, aborda problema sacrificării mielului la Paști, ofrandă cu valențele purității / purificării. Se știe că în Creștinism, singura jertfă este constituită din pâine și vin, ce se metamorfozează – grație lucrării Sfântului Duh, în cadrul Liturghiei – «în trupul și sângele lui Hristos».

Aserțiunile elogioase ale lui Cassiodor la adresa acestei lucrări pun în evidență capacitatea de sinteză, de pătrundere spre esențe, mai exact spus, profunzimea impresionantă a gândirii episcopului din Dacia: «Cel ce dorește să atingă iute lamura învățăturilor despre Tatăl, despre Fiul și despre Sfântul Duh (...), să studieze cartea *Despre Credință* de Niceta Remesianu; și înrăzărindu-se în strălucirea învățaturii cerești (din această carte), va ajunge prompt la contemplarea dumnezeiască» (CDi, XVI).

Scrierea *De vigiliis servorum Dei / Despre privegherea robilor lui Dumnezeu* este o omilie pledând pentru introducerea, încă din acea vreme, în Biserica Valahă, a Sfintei Privegheri în slujbele de seară (cf. PDppr, 207 sq.), îndeosebi, de sâmbătă noaptea spre duminică, despre *Privegherea / Priveghiul* «celor trecuți către Domnul, în timpul nopții, înainte de înmormântare» («de aici denumirea lumânării: *privighetoare*, ce se aprinde la capul sau pe pieptul mortului; tot de aici denumirea – numai la Valahi – a păsării ce „priveghează noaptea“ cu cereștile, sublimele ei cântări» – VSP, 74; la Valahi, ca și la Daci, unicii lor strămoși cu știința de a se face nemuritori, *privighetoarea* era, și mai este în anumite

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments
provincii ale Daciei / României și *pasăre psihopom-
pă, pasăre a sufletului*).

Desigur, *dimensiunea creștin-cosmică a Privegherii / Priveghiului își are revelarea primă în Gura de Rai, provine din Zalmoxianism*.

Abordând „folosul privegherilor“, Niceta Remesianu «statuează valoarea și funcțiile meditației în echilibrul ființei, arătând că noaptea este întuneric pentru trup și el nu ne poate subjuga, deci să furăm din nopți pentru cugetare, să furăm, de asemenea, din duminici și o parte din sâmbete, dacă vrem să fim învingători („Du-te, leneșule, la furnică și imită căile ei“...)» (IPnp, 103).

Elevat spirit zalmoxian se evidențiază și în lucrarea *De Psalmodiae bono* («De utilitate hymnorum») / *Despre Bunul Psalmodieii* (sau «*Despre foloasele cântării de psalmi*» – cf. TMdr, II, 708). Psalmodierea (viersuirea) era o practică sacră străveche la Pelasgi / Valahi în tratarea / tămăduirea Sufletului. Ca și viersuirile Zalmoxianismului străbătute de sublim, ca și încântecel / descântecel utilizate de medicii Zalmoxianismului în psihoterapie, firește, imnurile ortodox-bisericești aveau menirea de a înnobilă / purifica sufletul.

În precuvântul omiliei *De Psalmodiae bono*, Niceta Remesianu subliniază: «Mi-aduc aminte că pe când vorbeam despre frumusețea și folosul *privegherii*, am făgăduit că, în cuvântarea următoare, voi trata despre lauda și taina imnelor, lucru pe care, cu

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

ajutorul lui Dumnezeu, îl va realiza lucrarea de față»
(*apud* VSP, 75).

După ce face o istorie a «cântărilor» în Biserică, de la psalmistul David până la Sfântul Ciprian (căruia-i citează lucrarea *Ad Donatum*), Niceta Remesianu conchide zalmoxian: «...Domnul a creat această băutură, cântarea cea dulce, bună să tămăduiască rănilile păcatelor... Dulceața cântării poate să scoată din sufletul omenesc ceea ce nu poate să scoată severitatea legii» (*ibid.*).

Poezia și muzica, adică *viersuirea*, atât la epopții Zalmoxianismului cât și la Niceta Remesianu, care o practica la un nivel „atingând stelele“ (Paulin de Nola), se profilează în temeiul «general de reconstrucție morală a lumii» (cf. IPnp, 104).

Concepția lui Niceta Remesianu asupra imnologiei creștinești-bisericești, asupra „psalmodiei“, prin elementele dinspre estetica Zalmoxianismului, sporește mult corola „foloaselor cântării de psalmi“ față de cea pusă în evidență la Fericitul Augustin, la Sfântul Vasile cel Mare (deși acesta, fiind din Capadocia – „cap-à/la-Dacia – / Capadocchia / „Capul Dochiei / Daciei“, nu era chiar străin de Zalmoxianism, fosta religie milenară a provinciei sale natale „imperial-romane“), la Grigore de Nyssa ș. a.

O predică deosebit de valoroasă a lui Niceta Remesianu este și *De diversis appellationibus / Despre diferitele numiri ale lui Hristos*, unde se relevă după *Sfânta Scriptură* că Iisus Hristos este numit: *Adevăr, Cale, Cuvânt, Înger, Înțelepciune, Judecă-*

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

tor, Lumină, Miel, Om, Pace, Piatră, Preot, Putere, Ușă etc.

Opera poetică a lui Niceta Remesianu ca „artă / muzică a sferelor / stelelor“ a reverberat „Creștinismul Cosmic“, înrădăcinat prin Zalmoxianism în întreaga Dacie și a uimit lumea din afara fruntariilor ariei spirituale valahic-arhaice.

Și cu prilejul călătoriilor la Roma, după cum atestă Paulin de Nola, Niceta Remesianu uimește nu numai prin erudiție, ci și prin *practicarea unei viersuiri cosmice*, genialul poet-episcop pelasg (> valah) din Dacia Dunării de Jos, asemenea lui Orfeu, slujindu-se de muzică deopotrivă ca pedagog, teoretician și filosof al ei: «...în Italia, unde face mare vâlvă prin erudiția lui, Paulin îl prezintă ca autor de imnuri și, totodată, ca părinte care se servește de muzică într-un chip deosebit; el nu intră în lăcașurile italiene de cult decât însoțit de coruri de călugări și călugărițe, împreună cu care cântă, intrând, frumoase cântări și imne; despre aceste coruri spune Paulin că „ating stelele cu cântecele lor“; în corabia ce-l aduce spre Patrie, împreună cu marinarii, obișnuieți până acuma să cânte numai *celeuma*, Niceta intonează imnuri care farmecă fiarele mării, făcându-le să se apropie vrăjite de corabie și să asculte; (...) Niceta îmbină poezia și muzica, este cântăreț, aed, însă și profet, angajat în lupta pentru îmblânzirea naturii și pentru fericirea umană» (*ibid.*).

Din bogata operă poetică a lui Niceta Remesianu nu s-a păstrat / transmis decât *Te, Deum, lauda-*

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

mus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm..., devenit imn al întregii Creștinătăți, scris pe la anul 370, când a fost desemnat episcop pe pământul nașterii, la Romoesiana (> Remesiana), în Dacia Sud-Dunăreană. Prin *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, genialul poet s-a impus definitiv în marea poezie creștină universală, inaugurând, totodată, filonul de aur al innologiei valahe.

Potrivit indicațiilor liturgice, *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...* se cântă la Anul Nou, după Doxologia Mare, ori în locul acesteia, în deschiderea reuniunilor Sfântului Sinod, înaintea începerii lucrărilor Adunării Naționale Bisericești, ori ale Adunării Eparhiale, la onomastica prea-fericitului Patriarh, a mitropoliților, și în prima zi a anului școlar de la institutele de învățământ teologic; se viersuiește drept «mulțumire pentru toată facerea de bine primită de la Dumnezeu» (VSP, 79).

Lucrările creștin-doctrinare și artistice ale episcopului-poet din Dacia, Niceta Remesianu (aprox. 340 – 416), câtă vreme fost-a în viață, s-au bucurat de aprecierile, chiar de elogiile contemporanilor, după cum s-a relevat, incontestabil, mai sus. E de presupus că nu mult timp scursu-s-a de la „înălțarea-i la Cer“, ori, mai mult ca sigur, de pe la „Schisma Mică“ (aprilie – august 519; cf. VSP, 65), desigur, a început „campania“ anti-nicetiană / anti-remesiană, în corelare cu „străvechea, multiseculara campanie anti-Dacia“, a cohortelor de „schismatici“ susținute – în

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

primul rând – de Roma, de Constantina / Constantinopol (azi, Istanbul) etc. În cadrul acestor „campanii“ de „uitare“ (de „ștergere“ / anihilare) a numelui autorului Niceta Remesianu, ca și cele de radiere a numelui de Dacia din istorii, „campanii“ care, din nefericire, continuă și astăzi, capodopera sa poetică, *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, cu care se inaugurează filonul de aur al imnologiei universal-creștine și, în special, al imnologiei pelasge / valahe, și care eclipsează creațiile „de gen“ din epocă, potrivit „strategiilor anti-Dacia de la Roma“, a fost atribuită – fără vreun temei nici măcar „urechistic“ – unor poeți de „circuit mediteranean-creștin-imperial“.

Este de-a dreptul revoltător că, până astăzi, „cei mai mulți cercetători“ din cele aproape 17 veacuri ce s-au scurs de la zămislirea imnului întregii Creștinătăți, *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, de Niceta Remesianu, nu au apelat în vreun chip la incontestabilele, la indiscutabilele **argumente interne** privitoare la paternitatea nicetian-remesiană și la autohtonismul pelasgo-dacic / valahic, atât de evidente, amplasate de autorul-episcop de la Dunărea de Jos chiar în „cheia de boltă“, chiar în „punctul culminant-imnic“. Nu s-a ținut seamă de faptul că, în orizontul anului 370, episcopul-poet, Niceta Remesianu, prin acest imn se adresa Dacilor de pe ambele maluri ale Dunării de Jos, Daci ce, încă din orizontul anului 1600 î. H., cre-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

deau în monoteismul Zalmoxianismului, preluat peste optzeci la sută de Creștinism.

Două sunt versurile indiscutabile / incontestabile din imnul *Te, Deum, laudamus...* / *Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, străbătute de sublimul jertfei zidirii, de *spirit cogaionic / zalmoxian*, pentru că poetul-episcop Niceta Remesianu le destinase Pelasgo(>Valaho)-Dacilor din satele sud-dunărene de deal / munte, din Timoc, din zona Naissus (Niș) – Singidunum (azi, Belgrad), ori din cele nord-dunărene, din Mehedinți / Oltenia, din Caraș-Severin / Banat, Valaho-Daci cu nezdruncinată credință aproape bimilenară în monoteismul Zalmoxianismului, unde încă nu pătrunsese „Creștinismul de Câmpie“ adus / propovăduit la Dunărea de Jos de Sfântul Apostol Andrei (mai mult ca sigur, Sfântul Niceta Remesianu avea drept model pe Sfântului Apostol Andrei, din secolul I d. H., ce convertise sute de mii de Pelasgi / Valahi-zalmoxieni la Creștinism, firește, din localitățile ce țineau de Dacia, de pe țărmul vestic și nord-vestic al Mării Negre, ori din Valea Dunării, de la Museua / Buzău până la Morisenadunum / Cenad, apoi, de aici, la Singidunum / Belgrad și pe Valea Moravei, de unde a trecut la Tesalonic și Patras, – în acest oraș grecesc fiind arestat și pironit / răstignit – de Greci, cu aprobarea imperială a Romei, desigur – pe crucea „în formă de X“, ce-i poartă numele și în zilele noastre, „Crucea Sfântului Apostol Andrei“):

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum, / Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna caelorum..., adică: *Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i, n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei, / Tu, Biruitorul-din-Sulița-Morții, deschis-ai credincioșilor poarta-mpărăției cerurilor...*

În aceste două stihuri, marcând „apoteoza imnică“ (pe care „campioni schismatici-cunoscători“ și, mai frecvent, editori roesleriano-staliniști „recenti“ se prefac a le omite „ca din greșeală“ („de memorie / tipar“), căci nu „cadrează dogmatic“ atunci când se mai atribuie acest imn vreunui Ambrosius – cf. CCLl, 163 sqq.), **sunt două trimiteri sacre, conectate puternic în fundamentele mono-teiste ale Zalmoxianismului Pelasgo-/Valaho-Dacilor ce au ivit și nutrit / purtat prin milenii până azi pecețile stilistice de profund autohtonism ale acestui mare popor al Eurasiei** („al doilea după al Indienilor“, în certificarea părintelui istoriilor, Herodot).

I) *Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i, n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei (Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum)* este versul ce își conectează / centrează strălucirea („forța fulgerării“ Dacului-receptor întru sublim, întru catharsis) în **mitul nemuririi dacice obținute în calitatea de războinic al fotonilor** (ca să evităm „clișeizarea“ Luminii), **în calitatea de Făt-Frumos**, căruia, încă de la naștere (de la miste-

ricul / inițiativul „plâns“ în pântecul mamei-fecioară-împărăteasă) i se promite de către tatăl-împărat – spre a se naște, spre a vedea lumina zilei în această lume –, desigur, **Raiul Zalmoxianismului**, desemnat prin sintagma **Țara/Împărăția-Tinereții-fără-Bătrânețe-și-Vieții-fără-Moarte**. Pentru Pelasgo-/Valaho-Dacii cărora li se adresa în orizontului anului 370, episcopul-poet, Niceta Remesianu, stihul **Tu, Întrupatul-în-Om întru mântuirea-i, n-ai strigat frica-n pântecul Fecioarei (Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum)** nu era „hermetic“ / „încifrat“, ca în zilele noastre. „**Strigătul**“ / „**plânsul**“ („**bocetul**“) **fricii de a te naște într-o lume plină de răutăți ca a noastră** este un motiv străvechi, pelasgo-/valaho-cogaionic, devenit dincoace de orizontul anului 1600 î. H., zalmoxian, frecvent întâlnit în basmele Pelasgo-/Valaho-Dacilor.

Herodot (484 – 425 î. H.), în *Istorii* (V, 4), menționează cu privire la „plânsul“ / „bocetul“ de la nașterea Dacului / Thracului: «Dintre aceste semnificații thrace, obiceiurile pe care le au Geții, care se cred nemuritori, le-am arătat. Traușii, în toate privințele, au aceleași datini ca și ceilalți Thraci, numai că **la nașteri și la înmormântări iată ce fac: rudele se așază în jurul nou-născutului și încep să bocească de câte rele are să îndure, o dată ce s-a născut, înșirând toate pătimirile omului** (s. n.); pe mort însă îl îngroapă jucând și veselindu-se, sub cuvânt că de-acum se află în deplină fericire, scăpat de atâtea neazuri.» (Hlst, II, 30). Informația o regăsim – peste

aproape o jumătate de mileniu – și la Pomponius Mela (aprox. 5 – 70 d. H.): «Thracia este locuită de un singur neam de oameni, Thracii [...]; unii cred că sufletele celor care mor se vor întoarce pe pământ, iar alții socotesc că, deși nu se vor mai întoarce, ele totuși nu se sting, ci merg în locuri mai fericite; alții cred că sufletele mor negreșit, însă că e mai bine așa decât să trăiască. **De aceea, la unii sunt deplânse nașterile și jeliți nou-născuții; dar, dimpotrivă, înmormântările sunt prilej de sărbătoare și le cinstesc ca pe niște lucruri sfinte, prin cânt și joc.»** (s. n.; Fontes, I, 389; cf. VMR, 170 sq.).

Grație impresionantei, neasemuitei **mitologii valahe**, având în temelie aproape două milenii de **oralitate cultă a școlilor Zalmoxianismului**, informațiile transmise de Herodot, Pomponius Mela ș. a., se nuanțează: *Nenăscutul din Dacia nu înceta să plângă, ori să strige în pântecul tinerei mame-împărătese până nu i se promitea de către tatăl-împărat Țara / Împărăția-Tinereții-fără-Bătrânețe-și-Vieții-fără-Moarte* (odată născut, ca sortit nemuririi cogaionice, sau, mai exact spus, *Împărăției-Tinereții-fără-Bătrânețe-și-Vieții-fără-Moarte*, el devenea nemuritorul Făt-Frumos, nemuritorul rege-zeu-medic de Sarmizegetusa, nemuritorul Războinic / Cavaler al Zalmoxianismului): «Taci, dragul tatei, zicea împăratul, că ți-oi da împărăția cutare sau cutare; taci, fiule, că ți-oi da de soție pe cutare sau cutare fată de împărat, și alte multe de-alde astea; în sfârșit, dacă văzu și văzu că nu tace, îi mai zise: taci, fătul meu, că îți

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

voi da *Tinerețe-fără-Bătrânețe-și-Viață-fără-Moarte.*» (Tfb, 53). Subliniem că în mitologia / mitosofia, în folclorul Pelasgiei (Thraco-Daciei) / Valahiei, există și o serie de basme cu nemuritorul protagonist Făt-Frumos – proiecție telurică, întruchipare „terestră“ a Soarelui, „fiul lui Samoș / Dumnezeu“ –, serie ce nu se întâlnește la alte popoare, serie de basme purtând unicitatea peceții stilistice a Zalmoxianismului, a **mitului Perechii Ideale, Soarele și Luna**, având răspândire numai în arealul numit Dacia, al exercitării acestei prime religii monoteiste din istoria spiritualității universale, serie de basme ținând de **sfera oralității culte a Zalmoxianismului.**

Așadar, spre deosebire de Solul (Mesagerul Celest) la Dumnezeu (prima cale a obținerii Nemuririi), ori spre deosebire de Cavalerul / Războinicul Zalmoxianismului, luptând cu dușmanii Daciei până la ultima picătură de sânge, necunoscând statutul sclaviei, Sol / Cavaler (Făt-Frumos) ce și-a „plâns“ / „strigat“ frica de-a se naște încă din pântecul tinerei sale mame-împărătese, Iisus Hristos nu și-a strigat vreo frică de vreun soi în pântecul Mamei-Fecioare.

II) *Biruitorul din „sulița morții“, deschizător de poartă cerească pentru semenii săi din Dacia (Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna caelorum...) nu este altcineva decât Iisus Hristos, pironitul pe cruce, menit a substitui Solul / Mesagerul Celest aruncat în trei sulițe și trimis ritualic-inițiativ la Dumnezeul Cogaionului / Sarmizegetusei (adică la „Soarele-Moș“ / „Tatăl-Cer“,*

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Samoș / „Zamoș“, confundat cu **Sa-lu-moș**, nume deformat de carianul Herodot în **Zalmoxis**, de fapt, „omul-lui-Dumnezeu-pe Pământ“, regele-zeu-medic, în rang de „Papă“, dar nu de la Roma, ci din Cogaion / Sarmizegetusa); scenariul misteric / inițiativ din Zalmoxianism, al trimiterii Mesagerului Celest, din Cogaion / Sarmizegetusa, la Dumnezeu, „tot în al cincilea an“, este arhicunoscut și în mare măsură descris și de Herodot, în *Istorie* (IV, 94 – 96): «Iată în ce chip se socot ei nemuritori...» (este vorba despre Geții de la Dunărea de Jos și de la țărmul vestic și nord-vestic al Mării Negre); «credința lor este că ei nu mor...»; «trimiterea Solului se face astfel: câțiva dintre ei, așezându-se la rând, țin cu vârful în sus trei sulite, iar alții, apucându-l de mâini și de picioare [...], îl leagă de câteva ori și apoi, făcându-i vânt, îl aruncă în sus peste vârful sulitelor; dacă, în cădere, omul moare străpuns, rămân încredințați că (Dumne)zeu le este binevoitor...» (HIst, I, 345); adică Dumnezeu își arată bunăvoința și primește Mesagerul Celest (Ambasadorul Daciei) pentru patru ani, la Curtea Împărăției Sale din Cerul al Nouălea (de-aici și vorba valahă: *a se simți ca într-al nouălea cer / Pleni sunt caeli...*).

Pentru imnologie, pentru istoria literaturii valahe și universale, *Te, Deum, laudamus... / Pe Tine, Dumnezeule, Te lăudăm...*, de Niceta Remesianu, rămâne o neasemuită capodoperă din orizontul anului 370 d. H., un curcubeu mirific pe cerul

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments
spiritualității Daciei, pe cerul încă nedivizat al Crești-
nismului.

▣ Bibliografia de sub sigle:

▣ **ACW-Nola** = **Ancient Christian Writers – The Poems of St. Paulinus of Nola**, the English version by Johannes Quasten, Walter J. Burghardt and Thomas Comerford, Lawler, New York, Paulist Press, 1975.

▣ **BLit** = Jean Bayet, *Literatura latină*, București, Editura Univers, 1972.

▣ **BN** = A. E. Burn, *Niceta of Remesiana, His Life and Works*, Cambridge, 1905.

▣ **CAM** = I. G. Coman, «*Aria misionară*» a *Sfântului Niceta de Remesiana*, în *Biserica Ortodoxă Română* (buletin oficial al Patriarhiei Române), București, LXVI, nr. 5 – 8 / 1948.

▣ **CCLI** = Maria Capoianu, Gabriela Creția, *Limba latină*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1993.

▣ **CDCD** = Sfântul Ioan Cassian, *A douăzeci și patra convorbire duhovnicească* (traducere / adaptare din limba latină de prof. univ. dr. Decebal Bucurescu; postfață: *Zalmoxianism și Creștinism în Dacoromânia, Patria sfântului Ioan Cassian* de Ion Pachia Tatomirescu), Timișoara, Editura Aethicus, 1999.

▣ **CDi** = Cassiodor, *De institutione divinarum litterarum*, XVI, *apud* M, LXX, 1132 C.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

- ▣ **CDr-1** = *Caietele Dacoromâniei*, anul I, nr. 1 (22 iunie –22 decembrie) 1995, pp. 2 – 11.
- ▣ **CPatr** = Ioan G. Coman, *Patrologie*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1956.
- ▣ **CSb** = Ioan G. Coman, *Scriitori bisericești din epoca străromână*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1979.
- ▣ **CȘiC** = Ioan G. Coman, «*Și Cuvântul trup s-a făcut*» – *hristologie și mariologie patristică*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1993.
- ▣ **DIS** = Gh. I. Drăgulin, *Influențe ale Sinodului al II-lea ecumenic (381) și ale principalelor lui personalități asupra începuturilor teologiei românești*, în *Mitropolia Ardealului* (revista oficială a Arhiepiscopiei Sibiului și a Arhiepiscopiei Clujului, și a Episcopiei Alba Iulia și Oradea, Sibiu), anul XXVI, nr. 7 – 9 / 1981.
- ▣ **Fontes, II** = *Fontes Historiae Dacoromanae*, II (ab anno CCC usque ad annum M) / *Izvoarele istoriei României*, II (de la anul 300 până la anul 1000 – publicate de: Haralambie Mihăescu, Gheorghe Ștefan, Radu Hâncu, Vladimir Iliescu, Virgil C. Popescu), București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1970.
- ▣ **GCiv** = Marija Gimbutas, *Civilizație și cultură* (traducere de Sorin Paliga; prefață și note de Radu Florescu), București, Editura Meridiane, 1989.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

- ☒ **GN** = Klaus Gamber, *Niceta von Remesiana, Instructio ad competentes*, Regensburg, 1964.
- ☒ **Hist, I, II** = Herodot, *Istoriei*, vol. I, București, Editura Științifică, 1961; vol. II, Buc., Ed. Șt., 1964.
- ☒ **IPnp** = Ion Itu, *Primii noștri poeți*, Brașov, Editura Orientul Latin, 1994.
- ☒ **M, LII** = J. P. Migne, *Patrologiae Cursus Completus..., Series Latina*, Paris, 1844 – 1855; (v. *Competentibus ad baptismum instr...*, vol. LII, pp. 847 – 876; LXVIII, LXX etc.).
- ☒ **PDppr** = N. M. Popescu, *De la priveghere la privighetoare*, în *Biserica Ortodoxă Română*, LXI, nr. 4 – 6 / 1943.
- ☒ **PNC** = Paulinus Nolanus, *Carmen XVII*, în *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*, vol. XXX, partea a II-a, Viena, Ed. G. de Hartel, 1894, p. 81 sq.; sau în *Fontes*, II, pp. 176 – 181.
- ☒ **Tfb** = *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte – basme populare românești*, ediție îngrijită de Ioan Șerb, cu o *Prefață* de Virgiliu Ene, București, Editura pentru Literatură (colecția *Biblioteca pentru Toți*), 1961.
- ☒ **TMDr, II** = Dr. Vasile Tomescu, *Musica dacoromana*, tome deuxième, Bucuresti, Editura Muzicală, 1982.
- ☒ **TNR** = Ion Pachia Tatomirescu, *Niceta Remesianu (Niceta de Remesiana), «Te Deum laudamus...»*, în «Renașterea bănețeană» («Paralela 45»), nr. 1067, 30 august 1993, p. 8.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

- ▣ **VCT** = Veniamin Costache, *Te Deum...*, Ed. Mănăstirea Neamț, 1807 (reed. 1816, 1828, 1862, 1940 etc.).
- ▣ **VMR** = Romulus Vulcănescu, *Mitologie română*, București, Editura Academiei Române, 1985.
- ▣ **VSP** = Nestor Vornicescu: *Scrieri patristice în Biserica Ortodoxă Română până în sec. XVII*, izvoare, traduceri, circulație, teză de doctorat, (extras din revista **Mitropolia Olteniei**, nr. 1 – 2, 3 – 4, și 5 – 6, XXXV / 1983), Craiova, 1983, pagini B-5: 448.

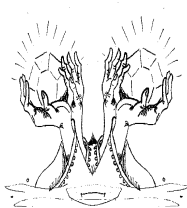
Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

PROF. DR. ION PACHIA- TATOMIRESCU

“INTERNAL“ ARGUMENTS
CONCERNING
THE NICETA-REMESIAN
PATERNITY AND
THE PELASGO / WALLACHIAN-
DACIAN AUTOCHTHONISM OF
THE ALL-CHRISTENDOM HYMN,
«TE, DEUM, LAUDAMUS...»

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

The English version by Gabriela PACHIA

The first great Pelasgian (> Wallachian) Christian poet, **Niceta Remesianu**, or (according to mentionings in other documents of the age, making a clear reference to his strategic Danubian eparchy) **Niceta of Remesiana / Romoesiana**, who established the foundations of both the poetry and the Christian / patristic philosophy, in the sacred Wallachian language of the 4th century, was born in c. 340 A.D. (cf. CSb, 93 sqq.; VSP, 71), in Dacia, undoubtedly, in the flourishing town of **Romoesiana** (i.e. “the Rome of Moesia”, today, Bela Palanka), near **Naissia / Naisus** (“the dava of the pan pipe industry”) / **Niš** (in antiquity, during Burebista, the great king of Great Dacia, an outstanding town-dava of the South-Danubian Dacians, and later, after the conquest of the lands South of the Danube by Rome’s armies, an important

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

military base whence the Roman Empire would attack North-Danubian Dacia – Dacia of Decebalus –, as well as a significant trade centre, like Romoesiana, being today a city laden with ancient history in Serbia), to be more exact, in the imperial Roman province Dacia Ripensis (or Dacia Aureliana, also called **Moesia Superior** on various time levels), a fact confirmed by Paulinus Nolanus (353 – 431), in **Carmen XVII, *De reditu Nicetae sive Dacia*** (Poem XVII, ***On Niceta's Return or On Dacia***): «ibis et Scupos Patriae propinquos / Dardanus hospes»; «you will also visit the Scupi, who border on your land, / being a guest to Dardania» (PNC, 81 / Fontes, II, 176).

His theological studies, brilliant in the age («atque doctissimo Nicetae» – Paulinus of Nola), were accomplished in Danubian-Pontico Dacia, supposedly at Tropaeum Traiani, or at Tomis and Constantinusa / Constantinople, under the seal of the “offensive” Christianity and the “defensive” Zalmoxianism.

Despite having been brought up by his parents in the spirit of Zalmoxianism, the young Niceta Remesianu could not have remained uninfluenced by the fact that the emperor Constantine the Great was born (on February 27th, 272) in Naissus, the neighbouring town, legislating Christianity in the whole Roman Empire through the ***Edict of Mediolanum*** (> ***Milan***), in the year 313, more than two centuries before the birth of the poet-bishop at Romoesiana / Remesiana. In the political-religious imperial Roman

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
 Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
 Arguments

context in the horizon of the year 355 A.D. and due to his “clerical advantages”, it was but natural that the young Niceta Remesianu should “genuinely” opt for Christianity / Orthodoxism in the original variant of the “Cosmic Christianity” (to use Mircea Eliade’s wonderful metaphor, through which he designated the original coordinates of the almost bimillenary Zalmoxianism lent / transferred onto the Wallachian Christianity in Dacia), to which many Romoesian and Naissian fellow countrymen had adhered.

Voici un des cantiques de l'église orthodoxe roumaine, dont la similitude à l'hymne *Te Deum laudamus* au point de vue de l'essence poétique et de la fonction est évidente [Ex. 291].⁵⁴

PRE TINE TE LAUDĂM (V^o Echos)

Andante cantabile

Pre ti — ne — te — lă — u — dăm, —

Un argument en faveur de la thèse concernant l'activité apostolique de Nicéas parmi les Daces de la rive gauche du Danube nous serait offert par le folklore roumain⁶⁵: „Saint Nicéas est invoqué de nos jours dans les *colindas* transylvaines, en tant que patron des foyers, grâce à ses vigiles, pour lesquelles il a même écrit un livre, *de vigillis*; il les organisait si bien et avec tant de succès, qu'elles ont déterminé le remplacement en roumain du terme latin „luscinia“, l'oiseau chanteur de la nuit, par le vocable „privighetoare“⁶⁶.

Te Deum laudamus... by Niceta Remesianu
 (370 A. D. – *apud* TMdr, II, 705)

In the year 370 A.D. – when the bishop Germanus mentioned him in a letter to the Dacian bishops in Sigynia (Dacia of Dalmatia / Illyricum) – he was already in bishopric on his native land, in “his country of rivers / mountains”, at Remesiana (today, Bela Palanka, in Serbia – cf. CPatr, 235 / VPS, 71), or – as the chronicles of the time mention – **Roman-**

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

siana, Ro-mantiana, Romoesiana (Romoesia < Roma- + -Moesia- + suf. -ana; the “Rome of Moesia”; “of the Romoesian, Romoshenian descent” – cf. IPnp, 99).

Niceta Remesianu’s eparchy would “strategically” include both the territories in South-Danubian Dacia, between Serdica (today, Sofia / Bulgaria) and Singidunum (today, Belgrade / Serbia), as well as the lands in North-Danubian Dacia («Ibis Arctos procul usque Dacos...» / «you will travel far away to the North Dacians»), from the area of the provinces (“countries”) “of rivers” / “mountains”: Oltenia, Banat, Ardeal (the North and the North-East of Dacia were still under the “control” of the Zalmoxianist priests in “century-old warfare” with Christian Dacia, the “warfare” being unfortunately “overlooked” due to particular hidden interests – cf. CAM, 356; DIS, 520; VSP, 72). While studying (in the year 1948) the **missionary area of Saint Niceta of Remesiana**, Priest Ioan G. Coman, Doctor of Theology, veridically concluded: «It is not surprising that the missionary area of Saint Niceta de Remesiana should have extended as far as the left bank of the Danube, following the paths of soldiers and previous missionaries... Paulinus of Nola’s clues, corroborated with other literary and archaeological documents... justify, to a large extent, the hypothesis of the Dacian bishop preaching North of the Danube as well.» (*«The Missionary Art» of Saint Niceta of Remesiana*, in The Official Bulletin of the Romanian Patri-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

archate in Bucharest, *The Romanian Orthodox Church*, LXVI, 1948, 5 – 8, p. 356 / *apud* VSP, 72).

The mirific space of the Christian Dacia, where Niceta of Remesiana pursued his calling as “an athlet of Jesus Chirst”, the rich North-Danubian land in particular, was evoked by Paulinus of Nola in the poem dedicated to his Dacian friend, *On Niceta’s Return or On Dacia*. Niceta of Remesiana had described to him his eparchy in 397 / 398, on the occasion of his journey to the Italic Peninsula. It was North-Danubian Dacia «where Boreas... binds the rivers with thick frost» (according to Herodotus, Marisia / the Muresh River being one of the rivers – cf. H1st, I, 328); it was about the Decebalus-Trajan Dacia, with its “inaccessible mountains”, with its Ardeal (< Arudeal < Arudela < Arutela) rich in gravel banks with gold grains, «the gold previously sought from the earth with the hands», later metamorphosed, during the Wallachian bishop, Niceta of Remesiana, into «gold gathered with the mind from heaven»: «...quod humi manuque / ante quaerebat, modo mente caelo / conligit aurum.» (PNC, 82 / Fontes, I, 178).

One can easily trace in Paulinus of Nola the readings from Ovid, exiled in South-Danubian Dacia, on the Pontic shore, at Tomis, besides the teachings / information from his master of Maramuresh-Dacian paternal descent – one of the renowned «Daci Magni» –, Ausoniu (D. Magnus Ausonius, c. 310 – 395, who had another illustrious pupil in the person of the Dacian who became the emperor Grațian /

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Gratianus – cf. BLit, 734), as well as the “vivid”, “live” knowledge of the realities in the large Nicetian-Remesian eparchy on both shores of the Lower Danube, therefore allowing the hypothesis that the Nolanian bishop-friend and poet from the neighbouring South of Rome answered Niceta of Remesiana’s invitation to visit Dacia’s blessed lands which were part of his eparchy.

In Paulinus de Nola’s views as a poet-bishop, **Dacia is the realm of “Decebalus’ tragedy, a land of Zalmoxianism which**, in spite of emperor Trajan’s victory over the hero-king of North-Danubian Dacia (after the mobilisation of the great military forces of the Roman Empire near the Danube and the Carpathians), **never tolerated / approved of slavery: «Those necks which, eternally unsubdued in war, / refused to bow in slavery, / now rejoice to bend in submission» to the yoke «of the true Lord», Jesus Christ, a “new” Celestial Messenger**, haloint the Cosmic Christianity.

According to Paulinus of Nola’s lines, Dacia «once the land drenched in blood, is now the land of life». And «where once existed the rule of beasts, / there is now the vigorous life of angels; / the just man now lives his hidden life in the caves / where the brigand once dwelt» (“heathen brigand” in the sense of “non-Zalmoxian”) / «mos ubi quondam fuerat ferarum, / nunc ibi ritus viget angelorum, / et latet iustus quibus ipse latro / vixit in antris» (*ibid.*).

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Niceta of Remesiana is also a **father** for North-Danubian Dacia – a sacred word both with the Dacians, Thracians, Getae et al. – as is well known from *Dromichaetes' Lesson* –, and with their Wallachian descendants: «You tramp eternal trackless woods, infinite peaks, / in search of your way; you prevail over the barren woodland / of unkempt minds and transform it into fertile fields. // The whole region of the North calls you **father**...» / «Te **patrem** dicit plaga tota Boreae...» (*ibid*).

Niceta of Remesiana also travelled beyond the borders of Dacia; two of his journeys to the Italic Peninsula, between 397 / 398 and 402 (cf. CPatr, 236 / IPnp, 98), undeniably “aiming” at reaching the eternal city of Rome, were marked by the “halt” at Nola, in Campania, in order to “pray at the relics of Saint Felix” (CPatr, 236), but particularly to meet his friend, the bishop Paulinus of Nola (Paulinus Nolanus) again. A letter to Pope Innocentius I (409 – 415) represents the “last document” concerning Niceta Remesianu (which spurs the historiographical tradition to consider the year 416 as “the year of his rise to the Heavens”).

Niceta of Remesiana's work – as preserved / handed down through the hostile centuries – projects the Wallachian bishop by the side of saints: Cyril of Jerusalem, John the Golden Mouth, Ambrose and the Happy Augustine.

Niceta of Remesiana's patristic-philosophical work, conveying the sun of the “Cosmic Christian-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

ity”, also includes the catechistic “sextalogy”, profoundly reverberating throughout the centuries (Casiodorus, Gennadius of Marseilles et al.), *Competentibus ad baptismum instructionis libelli sex (Libelli instructionis) / The Catechism of the Baptism Candidates in Six Books* (cf. M, LII, 847 – 876; BN, 69; GN etc.):

1. «About the way Baptism candidates should behave in order to deserve Baptism», from which three fragments have been preserved, dealing with the origin / the purpose of the work, the «human subjects that are allowed to the Holy Baptism»;

2. «About the errors of heathenism», of which two fragments have survived, facilitating the interpretation of «clerical act through which the one coming to Baptism throws off the yoke of the devil and his evil doings», about the purpose / function of the Faith Symbol; the clerical act of the one who seeks Baptism is explained, as well as the purpose of the *Faith Symbol*, and what the *High Priestly Prayer* consists of;

3. «About Faith», a paper almost entirely preserved, organised in two parts: *De ratione fidei / On the Reason of Faith* and *De Spiritus Sancti potentia / On the Power of the Holy Spirit*, explaining Christological, trinitary etc. concerns, revealing «God the Son’s consubstantiality to God the Father and to God the Holy Spirit» (cf. CPatr, 236 / CŞiC, 233 sqq.), «proceeding from the Holy Spirit» and pointing out «His attributes, exercised together with the other two

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Beings of the Holy Trinity», the work also debating matters «which concern the Arians and Apolinarists», «solved in an Orthodox manner» (VSP, 73);

4. «Against Genethliology / the Horoscope», which “has not been preserved”;

5. «De Symbolo» / «On the Faith Symbol», transmitted in its entirety, reflects the Cosmic-Christian catechesis originating from those who knew how to make themselves immortal, a Danubian «highly rigorous Orthodox form», although it has been attributed to Nicetas of Aquileia and to Origen, a work in which, like the founder of Zalmoxianism in the horizon of the year 1600 B.C., considered that «man is made of two parts: the body and the soul; the body is mortal indeed, yet the soul is immortal; when man departs this life, the soul does not die, but travels back to where it came into being» (apud IPnp, 104); Niceta of Remesiana’s ideas arise from the timeless dogmatics of Zalmoxianism, «by no means tending to reformulate the views on the meanings of humanism and destiny», being laid «deliberately on the body of the well-established tradition» (IPnp, 104) – the tradition of Zalmoxianism.

6. *On Sacrificing the Paschal Lamb / De Agni Paschalis victima* is a book which seems to have been “lost”, more than likely “due to” circumscribing an “autochthonous” Zalmoxian element, the *building sacrifice*. As Gennadius of Marseilles implied, it was the work in which the author dealt with the matter of sacrificing the lamb at Easter, as an of-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

fering with purity / purification valencies. It is known that the sole oblation in Christianity is the act of offering the bread and wine of the Eucharist, which is metamorphosed – owing to the workings of the Holy Spirit, during the Liturgy – «into the body and blood of Christ».

Cassiodorus' eulogistic assertions about this work emphasize the synthesis capacity, the power to penetrate to the very essence, or, to be more precise, the impressive profoundness in the thinking of the bishop from Dacia: «Let he who wishes to reach in no time the flower of the teachings about God the Father, God the Son and God the Holy Spirit (...) study the book *On Faith* by Niceta of Remesiana; and beaming with the enlightening celestial knowledge (in this book), let him promptly accomplish divine contemplation» (CDi, XVI).

The work *De vigiliis servorum Dei / On Waking the Slaves of God* is an homily on the introduction, in those early times, of the Holy Wake during the evening service in the Wallachian Church (cf. PDppr, 207 sq.), particularly on Saturday night to Sunday, on *Privegherea / The Vigil* «during the night, before burial, of those departed to God» («whence the candle is also called *privighetoare / watch*, burning at the head or on the chest of the deceased; whence the *nightingale*, the name – to be found only with the Wallachians – of the bird which “watches the night” with its celestial, sublime songs» – VSP, 74; for the Wallachians, as with the Dacians,

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

their unique ancestors who knew how to make themselves immortal, *privighetoarea* / the *nightingale* used to be, and still remains in some provinces of Dacia / Romania, a *psychopomp, the bird of the soul*).

Irrefutably, *the cosmic-Christian dimension of Priveghere / Priveghi / the Wake / the Vigil, revealing itself for the first time in the Threshold of Paradise, originated in Zalmoxianism.*

Dealing with the “avails of the wakes”, Niceta of Remesiana «asserts the virtues and the functions of meditation for the well-balanced being, by pointing out that night represents darkness for the body which cannot subjugate us, therefore we should steal from the nighttime for meditation, we should steal alike from Sundays and some Saturdays if we wish to be vanquishers (“Go, lazybones, to the ant and imitate her ways”...)» (IPnp, 103).

The author displays his elevated Zalmoxian spirit in his work *De Psalmodiae bono* («De utilitate hymnorum») / *On the Avails of Psalmody* (or «*On the Avails of Psalm Singing*») – cf. TMdr, II, 708). Psalmody (psalm singing / recitation / cantillation) was an ancient sacred practice with the Pelasgians / Wallachians for curing / healing the Soul. Like the Zalmoxian recitations, permeated by the sublime, like the enchantments / disenchantments employed by the Zalmoxian physicians in psychotherapy, the Orthodox sacred hymns were undeniably meant to elevate / purify the soul.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

In the foreword to the homily *De Psalmodiae bono*, Niceta of Remesiana emphasizes: «I recall that, while talking about the beauty and the avails of the *wake / vigil*, I promised that, in the following speech, I would deal with the praise and the sacraments of hymns, a thing which, with God's help, will be accomplished in this work» (*apud* VSP, 75).

After a history of the «types of cantillation» in the Church, from the psalmist David to Saint Cyprian (mentioning the latter's work *Ad Donatum*), Niceta of Remesiana concluded in a Zalmoxian manner: «...God created this elixir, the sweet singing, suitable to heal the wounds caused by sins... The sweetness of chanting can expel from the human soul that which the strictness of law cannot» (*ibid.*).

Poetry and music, that is *recitation and singing / chanting*, both with the epopts in Zalmoxianism and with Niceta of Remesiana, whose practice seemed to “reach the stars” (Paulinus of Nola), is shaped on «the universal grounds of the moral reconstruction of the world» (cf. IPnp, 104).

Niceta of Remesiana's views on Christian hymnology, on “psalmody”, through the elements arising from the aesthetics of Zalmoxianism, greatly enrich the corolla of “the avails of psalm singing” as compared to the one rendered manifest with the Happy Augustine, with Saint Basil the Great (although the latter, being from Cappadocia – “cap-à/ladacia – / Capadocchia / “Cape of Dochia / Dacia”, was not unfamiliar with Zalmoxianism, the former

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

millenary religion of his “Roman-imperial” natal province), with Gregory of Nyssa et al.

A particularly valuable sermon from Niceta of Remesiana is *De diversis appellationibus / On the Different Names for Christ*, in which it is noticed, on the basis of *The Holy Scriptures*, that Jesus Christ is called: **Truth, Way, Word, Angel, Wisdom, Judge, Light, Lamb, Man, Peace, Stone, Priest, Power, Door** etc.

Niceta of Remesiana’s poetical work as an “art / music of the spheres / stars” reverberated “the Cosmic Christianity”, deeply rooted over the whole Dacia by means of Zalmoxianism, to the amazement of the people beyond the borders of the archaic-Wallachian spiritual area.

On his journeys to Rome, as Paulinus of Nola certified, Niceta of Remesiana was astonishing due not only to his erudition, but also to the *practice of cosmic chanting*, the gifted Pelasgian (> Wallachian) poet-bishop from the South of the Danube making use of music, like Orpheus, from his manifold status as teacher, theoretician and philosopher: «...in Italy, where he creates a sensation through his stunning erudition, Paulinus introduces him as an author of hymns and, at the same time, as a priest who employs music in a wholly uncommon way; he would not enter the Italian Houses of God unless he were accompanied by choirs of monks and nuns, together with whom he chants, while entering, beautiful songs and hymns; it is these choirs that makes Paulinus re-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

mark, “they reach the stars with their songs”; on the ship taking him to his Motherland, together with the sailors who were used to singing but *celeuma / oarsmen’s song*, Niceta sings hymns which charm the sea beasts, urging them to approach the ship and listen as if bewitched; (...) Niceta blends poetry and music, he is a singer, a bard, but also a prophet, engaged in the struggle for taming nature and for human felicity» (*ibid.*).

From Niceta of Remesiana’s rich poetic work only *Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God...* has survived / has been handed down, which has become the all-Christendom hymn, written at c. 370 A.D., when he was appointed bishop on his native land, at Romoesiana (> Remesiana), in South-Danubian Dacia. With his *Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God...*, the exquisite poet irrevocably compelled recognition in the great Christian world poetry, at the same time inaugurating the gold vein of the Wallachian hymnology.

According to liturgical regulations, *Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God...* is chanted on New Year’s Eve, after the Great Doxology, or instead of it, in the opening sessions of the Holy Synod gatherings, before the proceedings on the National Assembly of the Church, or of the Eparchial Assembly, on the name day of His Beautitude, the Patriarch, of the metropolitan bishops and on the first day of the schoolyear in theological schools; it is

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

chanted as «thanksgiving to God for all His blessings» (VSP, 79).

The Christian-doctrinary and poetical works of the poet-bishop from Dacia, Niceta of Remesiana (c. 340 – 416 A.D.), enjoyed appraisal, even eulogy, from his coevals – as it has been irrefutably emphasized above – during his lifetime. In all likelihood, little time had elapsed since his “rise to the Heaven”, or, unequivocally, from the “Small Schism” (April – August 519; cf. VSP, 65) until the anti-Nicetian / anti-Remesian “campaign” commenced, closely correlated with “the ancient, century-old anti-Dacia campaign” of the cohorts of “schismatics” supported – in the first place – by Rome, by Constantinusa / Constantinople (today, Istanbul) etc. During these “campaigns” of “sinking into oblivion” (of “deletion” / annihilation) Niceta of Remesiana’s name, as well as the obliteration of Dacia’s name from history – “campaigns” which, unfortunately, continue even nowadays –, the bishop’s poetical masterpiece, *Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God...*, which inaugurates the gold vein of the Christendom hymnology and, in particular, the Pelasgian / Wallachian hymnology, and which eclipses the “similar” works of the age, was wrongly attributed – in consistence with “Rome’s anti-Dacia strategies” and based on no grounds, be they “by word of ear” – to poets belonging to the “Mediterranean-Christian-imperial circuit”.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

It stands as outrageous that “most of the researchers” of the 17 centuries which have elapsed from the birth of the All-Christendom hymn, *Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God...*, by Niceta of Remesiana, have not made any appeal to any of the indisputable / irrefragable **internal arguments** concerning the Nicetian-Remesian paternity and the Pelasgo-Dacian / Wallachian autochthonism, rendered obvious by its bishop-author from South of the Danube by placing them in the very “keystone”, in the “hymnic-climax”. It has not been taken into consideration that, in the horizon of the year 370 A.D., the poet-bishop, Niceta of Remesiana, was addressing – by means of this hymn – to the Dacians on both banks of the Lower Danube. As early as the horizon of the year 1600 B.C., these Dacians believed in the monotheistic Zalmoxianism, of which over eighty per cent was appropriated by Christianity.

Two lines are indisputable / irrefragable in the hymn *Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God...*, being pervaded by the sublime of the building sacrifice, by the *Kogaionic / Zalmoxian spirit*, since the bishop-poet Niceta of Remesiana intended them to address to the Pelasgian-/Wallachian-Dacians in the hill / mountain South-Danubian villages, in Timoc, in the Naissus (Niš) – Singidunum / Belgrade area, or to those in the North-Danubian ones, in Mehedinți / Oltenia, in Caraș-Severin / Banat, to the Wallachian-Dacians who had a bimillenary unflinching belief in the monotheistic Zalmo-

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

xianism, in places where the “Field Christianity” had not permeated the Lower Danube region, brought / preached by Saint Andrew the Apostle (undoubtedly, Saint Niceta of Remesiana took Saint Andrew the Apostle as a model, since the latter had converted, in the first century A.D., hundreds of thousands of Pelasgians / Zalmoxian-Wallachians to Christianity, naturally, in the places which depended on Dacia, situated on the Western and North-Western shores of the Black Sea, or in the Danube Valley, from Museua / Buzău to Morisenadunum / Cenad, and farther, to Singidunum / Belgrade and in the Morava Valley, whence he went to Thessaloniki and Patras, – a Greek town where he was arrested and nailed up / crucified – by the Greeks, having imperial Rome’s approval – on the “X-shaped” cross, hence the name, preserved until today, “Saint Andrew’s Cross”):

*Tu ad liberandum suscepturus hominem non
horruisti Virginis uterum,*

*Tu devicto mortis aculeo aperuisti
credentibus regna caelorum...,*

that is,

*When Thou tookest the human shape to
redeem us,*

Thou didst not cry in fear in the Virgin’s womb,

*When Thou were the victor in the stake of
death,*

*Thou didst open the Gate of the Skies’ Kingdom to
all believers...!*

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

The two lines mentioned above, marking the “hymnic apotheosis” (being intentionally omitted by the “expert champions of schismatics” and, even more often, by “recent” Roeslerian-Stalinist editors due to “slips of memory” or “printing omissions”, because “they do not fit dogmatically” each time this hymn is attributed to some Ambrose – cf. CCLI, 163 sqq.), **represent two sacred references, strongly connected to the monotheistic foundations of the Pelasgian-/Wallachian-Dacian Zalmoxianism which have sprouted and nourished / borne throughout the millennia the profoundly autochthonous stylistic landmarks of this great people of Eurasia** (“the second after the Indians”, as Herodotus, the father of history, certifies).

I) *When Thou tookest the human shape to redeem us, Thou didst not cry in fear in the Virgin's womb (Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum)* is the line which connects / directs its brilliancy (“the fulguration power” over the Dacian as a receptor of the sublime, of catharsis) to **the myth of the Dacian immortality achieved as a warrior of photons** (thus avoiding the “stereotypification” of the Light), **in his position as Prince Charming**, who, from the very moment of his birth (from the mysterious / initiatory “weeping” in the womb of his virgin-empress-mother) was promised by his emperor-father – in order to be born, to come into this world –, unquestionably, **the Heaven of Zalmoxianism**, denoted by

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

the syntagm *The Land / The Empire-of-Youth-without-Age-and-Life-without-Death*. For the Pelasgian-/Wallachian-Dacians to whom the poet-bishop, Niceta of Remesiana addressed in the horizon of the year 370 A.D., the line *When Thou tookest the human shape to redeem us, Thou didst not cry in fear in the Virgin's womb (Tu ad liberandum suscepturus hominem non horruisti Virginis uterum)* was not “hermetic” / “enciphered”, the way it seems to be nowadays. *The “cry” / the “weeping” (the “lamentation”) out of the fear of being born in our world full of wickedness* is a very old Pelasgian-/Wallachian-Cogaionic motif, later turning into a Zalmoxian one, beyond the horizon of the year 1600 B.C., frequently met in the fairytales of the Pelasgian-/Wallachian-Dacians.

In his *Histories* (V, 4), Herodotus (484 – 425 B.C.), mentioned in connection with the “weeping” / the “lamentation” at the birth of a Dacian / Thracian: «I have described, from among these Thracian peoples, the traditions of the Getae, who consider themselves to be immortal. The Trausii have similar customs to the Thracian in all respects, nevertheless **here is what they would do at births and burials: the relatives would sit around the newly-born and start lamenting on the evils it will have to endure, once it is born, enumerating all of man's sufferings;** whereas they bury the deceased while dancing and making merry, under the pretext that from then on they would find complete happiness, once they

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

have been absolved of suffering.» (HIst, II, 30). We find the information again – after almost half a millennium – at Pomponius Mela (c. 5 – 70 A.D.): «Thracia is inhabited by only one people, the Thracians, [...]; some of them believe that the souls of the departed will return on Earth, while others consider that, although the [souls] may never return, they do not wane, but travel to happier places; some others believe that the souls necessarily die, which is much better than living. **Subsequently, with some of them, births are bewailed and the newly-born are lamented over; yet, on the contrary, burials are an opportunity for feasting and they celebrate them as holy events, through singing and dancing.**» (s. n.; Fontes, I, 389; cf. VMR, 170 sq.).

Owing to the impressive, matchless **Wallachian mythology**, founded on almost two millennia of **cultured orality in the schools of Zalmoxianism**, the information handed down by Herodotus, Pomponius Mela et al. acquires shades of difference: *The unborn child in Dacia would not stop weeping / crying out in the womb of the young empress-mother until he was promised by his emperor-father to receive The Land / The Empire-of-Youth-without-Age-and-Life-without-Death* (once he was born, as predestined to the Cogaionic immortality, or, to be more accurate, to *The Land / The Empire-of-Youth-without-Age-and-Life-without-Death*, since he became the immortal Prince Charming, the immortal Healer-God-King at Sarmizegetusa, the immortal Warrior / Knight of Zalmoxianism): «Hush, Daddy's

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

dear one, said the emperor, and I'll give you this or that kingdom; hush, be quiet son, and I'll give you this or that emperor's daughter to wife, and a lot of other things like that. Finally, when the emperor saw over and over again that the child wouldn't stop weeping, he said on top of that: hush, be quiet my son and I'll give you *Youth-without-Age-and-Life-without-Death.*» (Tfb, 53).

Emphasis must be laid on the fact that, in the Pelasgian (Thracian-Dacian) / Wallachian mythology / mytosophy and folklore, there exists a number of fairytales with the immortal protagonist Prince Charming – a telluric projection, a “terrestrial” embodiment of the Sun, “God's son / the son of Samos” –, stories which are not present with other peoples, since they bear the unique stylistic landmark of Zalmoxianism, of the **myth of the Ideal Pair, the Sun and the Moon**, largely and exclusively spread only in the area called Dacia, where the first monotheistic religion in the history of the world spirituality exercised itself, these fairytales belonging to the **sphere of the cultured orality of Zalmoxianism.**

Consequently, unlike the Celestial Messenger to God (the first way of gaining Immortality), or unlike the Knight / Warrior of Zalmoxianism, fighting Dacia's enemies to the last drop of blood, ignorant of the status of slavery, the Knight (Prince Charming) who had been “weeping” / “crying out” his fear of being born while he was still in the womb of his young empress-mother, Jesus Christ never cried out any fear in the womb of his Virgin-mother.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

II) *The victor in the “spear of death”, opening a celestial gate for his fellow men in Dacia (Tu devicto mortis aculeo aperuisti credentibus regna caelorum...)* is nobody else but Jesus Christ, nailed up on the cross, intended to substitute the Celestial Messenger impaled in three spears and sent in a initiatory-ritualistic manner to the God of Cogaion / Sarmizegetusa (that is, to the “Soarele-Moş” / “Father-Sun”, “Father-Sky”, **Samoş** / “Zamosh”, mistaken for **Sa-lu-mosh**, a name distorted by the Carian Herodotus into **Zalmoxis**, in fact, “God’s-man-on-Earth”, the Healer-God-King, having the rank of a “Pope”, not from Rome, but from Cogaion / Sarmizegetusa); the mysterious / initiatory scenario in Zalmoxianism, consisted of sending the Celestial Messenger, from Cogaion / Sarmizegetusa to God, “every five years”, and was very well known and, to a large extent, described by Herodotus himself, in his *Histories* (IV, 94 – 96): «This is the way in which they consider themselves immortal...» (with reference to the Getae at the Lower Danube and at the Western and North-Western shores of the Black Sea); «their strong belief is that they do not die...»; «sending the Messenger takes place in the following way: some of them, lined in a row, hold three spears with the sharp pointed ends upwards, while others, gripping his arms and legs [...], swing him several times and then, throw him upwards, over the spear ends; if, while falling, the man is thrust and dies, they are convinced that God is benevolent...» (Hlst, I, 345); that is, God expressed his goodwill and

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

accepted the Celestial Messenger (Dacia's Ambassador) for four years, at the His Celestial Court in the Ninth Heaven (hence the Wallachian saying: *a se simți ca într-al nouălea cer / to feel like in the ninth Heaven*).

Te, Deum, laudamus... / We Praise Thee, O God... by Niceta of Remesiana remains an unsurpassed masterpiece in hymnology, in the history of the Wallachian and the world literature, with its birth in the horizon of the year 370 A.D., a mirific rainbow on the sky of Dacia's spirituality, on the then undivided sky of Christianity.

☒ Bibliography under sigles:

☒ **BLit** = Jean Bayet, *The Latin Literature*, Bucharest, Univers Publishing House, 1972.

☒ **BN** = A. E. Burn, *Niceta of Remesiana, His Life and Works*, Cambridge, 1905.

☒ **CAM** = I. G. Coman, «*The Missionary Area*» of Saint Niceta of Remesiana, in *The Romanian Orthodox Church* (The official bulletin of the Romanian Patriarchate), Bucharest, LXVI, Nos. 5 – 8 / 1948.

☒ **CCLI** = Maria Capoianu, Gabriela Creția, *The Latin Language*, Bucharest, The Didactic and Pedagogical Publishing House, 1993.

☒ **CDCD** = Saint Ioan Cassian, *The Twenty-Fourth Clerical Dialogue* (translation / adaptation

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

from the Latin language by prof. Decebal Bucurescu, Doctor of Philology; Afterword: *Zalmoxianism and Christianity in Dacia / Dacoromânia, the Motherland of Saint Ioan Cassian* by Ion Pachia Tatomirescu), Timișoara, Aethicus Publishing House, 1999.

▣ **CDi** = Cassiodor, *De institutione divinarum litterarum*, XVI, *apud* M, LXX, 1132 C.

▣ **CDr-1** = *Dacoromania's Notebooks*, Year I, No. 1 (22 June – 22 December) 1995, pp. 2 – 11.

▣ **CPatr** = Ioan G. Coman, *Patrology*, Bucharest, The Biblical and Orthodox Mission Institute Publishing House, 1956.

▣ **CSb** = Ioan G. Coman, *Clerical Writers in the Old Wallachian*, Bucharest, The Biblical and Romanian Orthodox Mission Institute Publishing House, 1979.

▣ **CȘiC** = Ioan G. Coman, «*And the Word Metamorphosed into a Body*» – *Hristology and Patristic Mariology*, Timișoara, The Metropolitan Church of Banat Publishing House, 1993.

▣ **DIS** = Gh. I. Drăgulin, *Influences of the Second Ecumenical Synod (381) and of Its Main Personalities on the Beginnings of the Romanian Theology*, in *The Metropolitan Church of Ardeal* (The official review of the Archbishopric of Sibiu and of the Archbishopric of Cluj-Napoca, and of the Bishoprics of Alba Iulia, Oradea and Sibiu), Year XXVI, Nos. 7 – 9 / 1981.

▣ **Fontes, II** = *Fontes Historiae Dacoromanae*, II (ab anno CCC usque ad annum M) / *The Sources of Romania's History*, II (from the year 300 to the

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

year 1000 – published by: Haralambie Mihăescu, Gheorghe Ștefan, Radu Hâncu, Vladimir Iliescu, Virgil C. Popescu), Bucharest, The Academy of the Socialist Republic of Romania Publishing House, 1970.

▣ **GCiv** = Marija Gimbutas, *Civilization and Culture* (translation by Sorin Paliga; Preface and Notes by Radu Florescu), Bucharest, Meridiane Publishing House, 1989.

▣ **GN** = Klaus Gamber, *Niceta von Remesiana, Instructio ad competentes*, Regensburg, 1964.

▣ **Hist, I, II** = Herodot, *Histories*, Vol. I, Bucharest, The Science Publishing House, 1961; Vol. II, Bucharest, The Science Publishing House, 1964.

▣ **IPnp** = Ion Itu, *Our First Poets*, Brașov, The Latin Orient Publishing House, 1994.

▣ **M, LII** = J. P. Migne, *Patrologiae Cursus Completus..., Series Latina*, Paris, 1844 – 1855; (v. *Competentibus ad baptismum instr...*, Vol. LII, pp. 847 – 876; LXVIII, LXX etc.).

▣ **PDppr** = N. M. Popescu, *From the Vigil to the Nightingale*, in *The Romanian Orthodox Church*, LXI, Nos. 4 – 6 / 1943.

▣ **PNC** = Paulinus Nolanus, *Carmen XVII*, in *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*, Vol. XXX, Part II, Viena, Ed. G. de Hartel, 1894, p. 81 sq.; or in *Fontes*, II, pp. 176 – 181.

▣ **Tfb** = *Youth-without-Age-and-Life-without-Death – Romanian Folk Fairytales*, Edited by Ioan Șerb, *Preface* by Virgiliu Ene, Bucharest, The Publishing House for Literature (collection *Everyman's Library*), 1961.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

☒ **TMDr, II** = Dr. Vasile Tomescu, *Musica daco-romana*, II, Bucarest, Musical Publishing House, 1982.

☒ **TNR** = Ion Pachia Tatomirescu, *Niceta Remesianu (Niceta of Remesiana)*, «Te Deum laudamus...», in «The Banat Revival» («Parallel 45»), No. 1067, 30 August 1993, p. 8.

☒ **VCT** = Veniamin Costache, *Te Deum...*, The Neamț Monastery Publishing House, 1807 (reed. 1816, 1828, 1862, 1940 etc.).

☒ **VMR** = Romulus Vulcănescu, *Romanian Mythology*, Bucharest, The Romanian Academy Publishing House, 1985.

☒ **VSP** = Nestor Vornicescu: *Patristic Writings in the Romanian Orthodox Church Until the 17th*, sources, translations, circulation, doctoral thesis, (excerpt from the review **The Oltenia Metropolitan Church**, Nos. 1 – 2, 3 – 4, and 5 – 6, XXXV / 1983), Craiova, 1983.

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

C U P R I N S

Niceta REMESIANU, Pe Tine, Dumnezeu, Te lăudăm... (imn din orizontul anului 370 d. H.)	/ 5
Niceta REMESIANU, Te, Deum, laudamus... (370 A. D.)	/ 7
Niceta REMESIANU, We Praise Thee, O God... (In the horizon of the year 370 A. D.)	/ 9
PROF. DR. ION PACHIA-TATOMIRESCU, ARGUMENTE „INTERNE“ PRIVIND PATERNITATEA NICETIAN-REMESIAN- ȘI AUTOHTONISMUL PELASGO (VALAHO)-DACIC AL IMNULUI %NTREGII CRE{TIN~T~[I, «TE, DEUM, LAUDAMUS...»	/ 13

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

☒ **Bibliografia de sub sigle** / 34

PROF. DR. ION PACHIA-TATOMIRESCU,
“INTERNAL“

ARGUMENTS CONCERNING THE NICETA-
REMESIAN PATERNITY

AND THE PELASGO / WALLACHIAN-DACIAN
AUTOCHTHONISM

OF THE ALL-CHRISTENDOM HYMN, «TE, DEUM,
LAUDAMUS...» / 39

☒ **Bibliography under sigles** / 63

ISBN 978-606-8125-00-8

EDITURA AETHICUS

Prof. dr. Ion Pachia-Tatomirescu
Argumente „interne“ – «Te Deum laudamus» – Internal
Arguments

Consilier editorial: I. D. Breianu.
Lector: Sarmis Pordu.
Culegere / paginare: S. C. SALMOS-TAT S.R.L.
Bun de tipar: 5 august 2009.
Apărut: 2009.

Tiparul executat
la Tipografia WALDPRESS,
str. Brândușei, 17,
Timișoara,
Dacia.

